

04 Tillit, trygghet og troverdighet
står sentralt i Heidenreich arbeid

06 Nye Pipelife
Rørhåndbok er her

– ET KUNDEMAGASIN FRA HEIDENREICH

VA MAGASINET

210 000 000 m³ drikkevann går tapt hvert år

Store VA-prosjekter går nå til Heidenreich

På tide å ta etterslepet på alvor

Bjørn Bjerkli, Trondheim kommune:
– Heidenreich har vært vårt foretrukne valg i mange år

HEIDENREICH

Effektivt og enkelt >>>

FLYGT COMPIT® 901 HÅNDTERER ALLE TYPER AVLØPSVANN

Gir bolig- og hytteeiere en komplett løsning for håndtering av avløpsvann, overløpsvann og drenering. Compit 901 er en pakkeløsning som består av pumpe, styring og overvåking, og som kan tilpasses alle typer boliger. Løsningen egner seg godt til trykkavløpssystemer.

firmapost@xylem.com
22 60 19 00
www.xylem.com/no

xylem
Let's Solve Water

Velkommen til vårt nye VA-magasin.

Vann er en av våre viktigste ressurser for å kunne leve her på jorden, og det kan se ut som om både utfordringene med vann- og avløpsinfrastrukturen, samt utfordringen med overvann, er store i mange kommuner.

Men der det er utfordringer, er det også store muligheter. Som markeds- og kommunikasjonssjef i Heidenreich er det fantastisk å se hvordan vår VA-organisasjon sammen med våre kunder har grepet tak i mange av utfordringene og fått på plass løsninger. Vi ønsker ikke bare å komme med gode løsninger som ivaretar selve utfordringen, men å komme med langvarige løsninger som bidrar til styrket bærekraft og som igjen minsker våre klimafotavtrykk.

I dette magasinet har vi satt lys på både problemet som etterslepet på det kommunaltekniske faktisk medfører, men vi viser også at i mange av de største byene våre har vi politikere og en administrasjon som har tatt tak i dette. Et godt eksempel er Trondheim kommune. Hva de konkret er i gang med, kan du lese mer om på s. 8 og s. 23.

I magasinet treffer du flere av våre dyktige kunder og våre profesjonelle leverandører. Du kan også lese om noen av mine kunnskapsrike og dedikerte kolleger som jobber med VA.

Det er så absolutt vind i seilene i Heidenreich, og de siste årene har vi hatt en kraftig vekst innenfor VA-sektoren. Vi skal fortsette å vokse – sammen med våre kunder og våre leverandører. Vi har tro på fortsatt sterk vekst, og det kjennes betryggende ut når kunder som Jan Arvid Asklund i Søbstad AS i artikkelen på s. 13 sier at «når det gjelder kunnskapen om VA-normen,

er Heidenreich den klart beste i byen».

Vi håper du får en hyggelig lesestund med magasinet vårt, og forhåpentligvis får du også innsikt i både utfordringene, men ikke minst også noen av løsningene, som finnes. Har du spørsmål, så tar du selvsagt kontakt med en av oss i Heidenreich.

Med vennlig hilsen

Kjetil Grønbakken

Markeds- og kommunikasjonssjef

Innhold

04 Tillit, trygghet og troverdighet
står sentralt i Heidenreichs VA-satsing

06 Nye Pipelife
Rørhåndbok er kommet

08 Det enorme kommunaltekniske etterslepet må taes på alvor

10 Hvert år
mister vi 210 millioner kubikkmeter drikkevann

13 Jan Arvid Asklund:
«Heidenreich-folkene er helt suverene»

17 Reidar Elvenes:
«Heidenreich leverer alltid riktige produkter til rett tid»

22 Morten Lerengen:
MEF jobber til beste for bransjen vår

24 Trondheim kommune og Heidenreich
har samarbeidet i mange år

Forsidefoto: INNVA

FNs BÆREKRAFTSMÅL

VA-direktør Morten Lerengen:

– Tillit, trygghet og troverdighet står sentralt i Heidenreichs VA-satsing

VA-avdelingene hos Heidenreich jobber nå mer målrettet mot prosjektmarkedet enn noen gang tidligere, og da først og fremst mot de store- og mellomstore VA-prosjektene. Dette krever målrettet satsing, stort engasjement og dyktige medarbeidere. Og resultatene er svært gode...

De siste årene har Heidenreich hatt en kraftig vekst innenfor VA-sektoren. Faktisk langt større enn hva de på forhånd hadde ventet.

– I langtidsbudsjettet vårt fra 2016 hadde vi som mål å doble VA-omsetningen vår på fem år. Dette målet nådde vi allerede i 2020, så nå ligger vi altså ett år i forkant. Det er vi selvsagt godt fornøyd med, smiler VA-direktør Morten Lerengen i Heidenreich.

Store VA-prosjekter går nå til Heidenreich

– Det er mange årsaker til at Heidenreich har suksess, sier han. – En av dem er at vi nå stadig oftere får innpass i de større VA-prosjektene. Tidligere trodde mange entreprenører at Heidenreich først og fremst var opptatt av de små oppdragene, og ble derfor ansett som uaktuelle for de virkelig store jobbene. Mulig dette var riktig den gang, men det stemmer på ingen måte nå lenger. Stadig flere av de store og riksdekkende entreprenørene får nå øynene opp for fordelene av å samarbeide med oss.

Kompliserte VA-prosjekter krever svært gode kunnskaper hos grossisten, og det har vi – Pris er selvsagt det som til syvende og sist bestemmer om vi vinner eller taper et oppdrag, sier Morten. – Dette gjelder spesielt i forbindelse med veiprosjekter, når det bare skal legges ned noen kabelrør og dekke dem til med fiberduk. Slikt får alle til.

– Men på mer kompliserte VA-tekniske prosjekter, der du må ha god oversikt over VA-normen som gjelder i kommunen og de andre ønskene som også må ivaretas, trenger

entreprenøren gjerne gode råd og forslag til løsninger, forklarer han. – Der kan vi hjelpe. Vi sitter hele dagen foran PC'en og regner på ulike typer VA-prosjekter. Vi går nitidig gjennom og vurderer ulike varelinjer, og leter frem produktene som best innfrir kommunenes høyst forskjellige VA-normer og eventuelle andre forhold som må taes i betraktning. På den måten er våre medarbeidere til enhver tid fullt oppdatert på hvilke VA-normer som gjelder i den aktuelle kommunen. Og det er viktig. For det oppstår ofte tvister og reklamasjoner i etterkant av slike prosjekter. Dette har vi i Heidenreich hittil klart å unngå – bank i bordet – trolig nettopp fordi vi har vært våkne og vet nøyaktig hvilke VA-normer som gjelder i kommunen hvor prosjektene ble utført.

Heidenreich får svært gode tilbakemeldinger fra kundene

– Vi opplever at kundene setter utrolig stor pris på kompetansen som vi i Heidenreich innehar på dette området, fortsetter han. – Spesielt opplever vi dette hos entreprenører som bare har drevet med veiprosjekter de siste årene, og som nå plutselig har tatt på seg et komplisert vann- og avløpsprosjekt. Da kan de ha glemt hvordan ting fungerer der nede i vannkummen, og er takknemlige for at vi har de kunnskapene som behøves, og kan bistå dem.

Vi har en fin gjeng av dyktige og engasjerte medarbeidere

Medarbeiderne har vært svært sentrale i Heidenreichs VA-avdelings gode resultater.

– Vi har satsset sterkt på å øke våre medarbeideres kompetanse, samtidig som vi i løpet av de siste tre-fire årene har doblet mannskapene våre på VA, understreker Morten. – Når vi går ut for å rekruttere nye medarbeidere, er vi på jakt etter mennesker som er engasjerte, som har en indre drive. Vi tilegnet oss fagfolk som ikke nødvendigvis hadde veldig mye kunnskaper og erfaring med VA fra før, men som var villige til å videreutdanne seg, til å la oss lære dem faget, og til å bruke deler av fritiden sin på å lese leverandørenes datablader og sette seg inn i kommunenes ulike VA-normer. Denne typen mennesker har vi nå mange av i Heidenreich, så dette har vi lykkes godt med.

– Jeg var nok litt skeptisk til at unge mennesker ville bruke kvelder

hjemme på å lese datablader, innrømmer han. – Men dette har altså våre nye medarbeidere gjort. Ivrig og entusiastisk har de tatt til seg kunnskap og bygget opp kompetansen sin. Og mange har gjort dette helt på egenhånd. Det er ganske fantastisk, synes jeg.

De tre T'ene er vårt VA-mantra

Denne satsingen har ført til at Heidenreich i dag har mer enn 50 dyktige og erfarne VA-fagfolk fordelt over hele landet.

– Dette er blant de viktigste forutsetningene for å kunne oppfylle Heidenreichs VA-mantra, som består de tre T-ene: Tillit, Trygghet og Troverdighet, sier Morten. – Kundene vil ikke plassere sine store prosjekter i 20-30 millioner klassen hos oss, før de er overbevist om at vi har alle tre T-ene på plass.

– Her har medarbeiderne våre virkelig stått på, understreker han. – De har ofte jobbet mer enn de oppsatte 37,5 arbeidstimene i uka for å bistå kundene våre og for å sikre at prosjektene deres kommer vel i havn. Jeg tar neppe i når jeg sier at den veksten og de resultatene som Heidenreich har hatt innenfor VA de siste årene, kan vi i stor grad takke våre medarbeidere for.

For Heidenreich er intet VA-prosjekt er for stort

– Vi i Heidenreich har nå opparbeidet oss en VA-organisasjon som er godt rustet til å ta på seg de aller største prosjektene, for landets

– Vi har satsset sterkt på å øke våre medarbeideres kompetanse, samtidig som vi i løpet av de siste tre-fire har doblet mannskapene våre på VA, sier VA-direktør Morten Lerengen.

største og riksdekkende entreprenører. Denne typen prosjekter og kunder er viktige for oss i dag, og vil trolig bli enda viktigere i årene fremover, påpeker Morten.

– *Om du ser inn i glasskulen, hvordan tror du markedet vil utvikle seg i årene som kommer?*

– Mange av våre leveranser går til stat og kommune via entreprenører, og dette vil sette stadig større krav til både oss og entreprenørene på miljø og bærekraft, svarer han. – Vi har de siste 5 årene hatt stort fokus på de norske produsentene av VA materiell, og i mindre grad benyttet oss av direkte import fra Øst Europa og Kina. Dette igjen utfra bærekraft og miljøavtrykkene vi etterlater oss.

– Det har selvsagt hatt en innvirkning på vår konkurransekraft på visse prosjekter hvor våre konkurrenter har benyttet seg av utenlandske produkter, særlig fra Øst Europa, innrømmer Morten.

– Norske arbeidsplasser og kortreist materiell har ikke vært hele tankegangen bak dette, men dette gir oss et fortrinn i forhold til miljøregnskaper som blir viktigere og viktigere i det grønne skiftet. Det hjelper jo svært lite med elektriske anleggsmaskiner hvis materiellet blir fraktet halve kloden rundt for at noen skal få sine fem minutter bak et mikrofonstativ.

– Vi er i tett dialog med våre norske leverandører for å sikre at EPD-er på plass. Dette er et viktig konkurransefortrinn, samtidig som det sikrer et riktig miljøregnskap. Vi i Heidenreich er stolte over at vi prioriterer norske arbeidsplasser, norsk produksjon og kortreiste produkter som reduserer miljøbelastningen. Og dette er et av de områdene vi vil fortsette å satse på i fremtiden. Dette sikrer både vår og våre kunders konkurransekraft, avslutter Morten Lerengen. ■

Thrace's geosyntetiske veiduk - miljøvennlig og enkel i bruk

THRACE NG er blant Europas største produsenter av både vevd og ikke-vevd geosyntetisk fiberduk, såkalt veiduk.

– Ved å legge denne type duk ned i grøfta før påfylling av masse og asfaltering, sikrer du at vann slippes gjennom, samtidig som massene holdes på plass, forklarer Alexandros Droudakis. Han er technical support manager i Thrace. – Dermed unngår du at massene senere forvitrer eller sklir ut.

Geosyntetiske produkter som denne duken kan også brukes som forsterkende element i støttemurer, i blomsterbedene langs motorveien, eller som drenerings- eller beskyttelseslag i deponi.

– Duken kan også mange steder være et miljøvennlig og rimelig alternativ til tradisjonelle byggematerialer som sand og sement, sier han. – Og de er svært raske å legge. Denne typen duk er et svært miljøvennlig alternativ som fører til betydelig lavere CO₂-utslipp, sammenlignet med andre og mer konvensjonelle løsninger.

– Forskning viser at ved å bruke geosyntetiske materialer er miljøpåvirkningen hele 75% mindre, sammenlignet med andre typer byggematerialer, sier Droudakis.

Thraces geosyntetiske produkter innfrir alle relevante

NorGeoSpec-krav. De tilfredsstillter også en rekke internasjonale bestemmelser innenfor miljøvern og miljøpåvirkning.

– I Norge har vi et meget godt samarbeid med Heidenreich. De har meget hyggelige, engasjerte og profesjonelle medarbeidere som vi har et tillitsfullt og fruktbart samarbeid med. Heidenreich forhandler fiberduk for masseseparasjon til f. eks tunge veiprosjekter, skogsbilveier, dreinsjobber og blomsterbed, fra profil 1 til og med profil 5, avslutter Alexandros Droudakis. ■

Geosyntetiske materialer fører til betydelig lavere CO₂ utslipp.

Nye Pipelife Rørhåndbok er her

Førrige utgave av Pipelife Rørhåndbok kom ut i 2007, og har siden vært et meget populært oppslagsverk for entreprenører, rørleggere, konsulenter, grossister, og ikke minst innenfor skoleverket. I februar lanserte Pipelife en ny og grundig oppdatert versjon. Arbeidet med den er blitt ledet av produsentsjef VMT Bård Moen.

– Dette har vært et skikkelig lagarbeid, hvor mange av mine gode og svært kunnskapsrike kolleger har bidratt, understreker Moen.

Pipelife Rørhåndbok finner du enkelt på pipelife.no, under fanen nedlastinger. Boken er inndelt i fire hovedbolker. Både disse og underkapitlene er sortert alfabetisk for at det skal være lett å finne frem til det du leter etter. Og alt innhold kan du laste ned som pdf-filer.

– Stoffet i rørhåndboken vår er til-

passet Norge, det norske markedet, og den norske måten å gjøre ting på, forteller Moen. – Vi har også forsøkt å holde boken i en språkdrakt som er tilgjengelig for alle, også der stoffet kan være ganske komplisert. Det er fordi vi ønsker at alle som jobber med faget vårt skal forstå problem-

stillingene og viktige forhold ved bruk av plastrør.

– Hvorfor tar Pipelife på seg jobben med å lage en slik omfattende lærebok?

– Som markedsleder mener vi at vi har ansvar for å øke kompetansen om plastrørssystem i bransjen, og å gjøre totalmarkedet for plastrør større. Så får vi siden i hvert enkelt prosjekt konkurrere med de andre plastrørleverandørene om å vinne kontrakten, smiler Bård Moen. ■

Produktsjef Bård Moen

THORBJØRN OLSEN I HEIDENREICH:

– Vi har mange store og interessante prosjekter på gang på Østlandet

– Heidenreich har opplevd meget god vekst innenfor VA de siste årene, forteller Thorbjørn Olsen som er VA-ansvarlig for Østlandet.

– Dette gjelder også for vårt distrikt. Mange i bransjen var nok bekymret i fjor vår, på grunn av den spesielle situasjonen som koronaen skapte. Men bransjen har vært dyktig til å sette smitteverntiltak på agendaen, og det har vært høyt fokus på å holde hjulene i gang i entreprenørbransjen. Dermed har det vært høy aktivitet i markedet, og Heidenreich har de siste årene lyktes godt i å skape nye kunderelasjoner og ta markedsandeler.

– Selv om 2020 var ganske spesiell, hadde vi mange store og interessante prosjekter det året, sier han. – Slik har det fortsatt inn i 2021, også. Et av dem jeg har lyst til å nevne, skjer

– Heidenreich har de siste årene lyktes godt i å skape nye kunderelasjoner og ta markedsandeler, sier Thorbjørn Olsen

på Høgda i Vestby kommune hvor vi sammen med Norsk Wavin nå leverer et fordrøyningsanlegg på hele 1 300 kubikk. Dette er et av de største anleggene av denne typen som Wavin har stått for her i landet, og samtidig et av de største AquaCell-magasiner som er oppført på verdensbasis. Så dette er et prosjekt som er svært aktuelt i en tid med klimaendringer og økt fare for overvann og oversvømmelser.

– Jeg må også få si at jeg er utrolig imponert over innsatsen til VA-teamet vårt. De leverer høy vekst og gode resultater, til tross for at de må sitte på hjemmekontor og ikke har arbeidsforholdene de er vant til. De har vært veldig tilpasningsdyktige og har løst den utfordrende situasjonen som fjoråret skapte på en fantastisk måte, smiler Thorbjørn Olsen. ■

På tide å ta det enorme kommunaltekniske etterslepet på alvor

I følge Norsk Vann er behovet for å investere i vann- og avløpsinfrastruktur i kommunene stadig økende. I høst meldte de at i løpet av de neste 20 årene må det brukes 320 milliarder kroner her i landet for å sikre at vi har rent vann i springen og forsvarlig rensing av avløpsvannet vårt.

Tallene fra Rådgivende Ingeniørers Forening (RIF) er enda mer nedslående. De har beregnet at det vil koste 390 milliarder kroner å få alle vannsystemer i Norge forsvarlig rehabilitert.

– Etterslepet innenfor kommunale vann- og avløpsanlegg er resultat av at mange norske kommuner har en anstrengt økonomi, sier Harald Dalen, som er fagsjef VA i Heidenreich. – En del av de kommunale avgiftene er riktignok ørmerket for vann og avløp, men jeg vet at noen kommuner er veldig kreative i måten de fordeler disse midlene. Kanskje ikke så rart, for de har sikkert nok av andre utmerkede prosjekter å putte disse pengene i.

Storbyene har begynt å ta tak i etterslepet sitt

– Dermed kan etterslepet fort bli veldig stort, fastslår han. – Men nå har politikerne og administrasjonen i mange av de største byene våre fått øynene opp for dette og begynt å ta tak i det. Et godt eksempel her er Trondheim kommune, som har hatt stort fokus på etterslepet sitt siden 2003.

– Ja, det er jobbet systematisk med å kartlegge og analysere vann- og avløpsnettene her i byen, forteller Lars

Erik Hårberg. Han er prosjektleder vann og avløp i Trondheim kommune. – NTNU og Sintef var også inne i bildet og ga oss råd om hvor mye som burde fornyes og renoveres hvert år for at byen skulle holde tritt med forfallet.

– Vi jobber aktivt for å få ned lekkasjene i drikkevannsledningene våre, sier arbeidsleder på vannett Bjørn Bjerkli i Trondheim kommune. – Vi har fire mann som går fast på lekkasjesøking, og de tar for seg område for område systematisk her i byen. Men hvis vi får melding om at det kommer opp vann et sted, så sender vi dem straks dit.

Trondheim tenker smart

Målet for Trondheim kommune er årlig å rehabilitere 7 kilometer av ledningsnett for drikkevann, og 7 kilometer av avløpsnett.

– Men de har gjort mer enn det, påpeker Harald. – I rekordåret 2019 rehabiliterte Trondheim kommune 14 kilometer vannledning og 10 kilometer avløpsledning. De har dermed klart å stoppe foreldelsestakten og er nå i full gang med fornying av VA-nettet sitt. Likevel har Trondheim landets laveste avgiftsats på vann og avløp. Så her tenker de smart.

– Ja, Det har vært veldig stor

aktivitet her de siste fire-fem årene, smiler Bjerkli.

– I dag bruker vi mye strømpe-renovering på avløpsnett, og utblokking på vannledningssystemet, opplyser Hårberg. – Vi satser på å bruke No Dig-metoder der dette er mulig. På den måten får vi gjort mye mer innenfor budsjetttrammene våre enn om vi skulle benyttet tradisjonell grøftegraving.

Diffusjonstett Rør-i-rør-system fra Hallingplast

Mange av de mindre vannlekkasjene skjer i stikkledningene til det private nettet.

– I renoveringen av disse vil ofte det nye PE-røret fra Hallingplast være midt i blinken, sier Harald. – I samarbeid med Trondheim kommune og Oslo VAV har denne bedriften fremstilt et vannrør som er gjort diffusjonstett ved å bruke et spesielt plastmateriale som påføres vannrøret ved ekstrudering. Utenpå har det en ytterkappe etter rør-i-rør-prinsippet. Dette røret kan også legges gjennom gamle bensinstasjonstomter eller industriområder, uten fare for at vannet i røret vil bli forurenset.

– Når røret da senere må skiftes ut, er det bare innerrøret som trenger å byttes. Dermed unngår vi gravearbeid, tilføyer Hårberg.

– Hos oss har vi også gått mer og mer bort fra anboringer på ledninger. Vi satser heller på å samle alt i kummer. Dermed får vi redusert lekkasjepunktene, også.

Dårlig økonomi hindrer tiltak i småkommuner

Mens mange av de store byene er i ferd med å ta etterslepet på vann- og avløpsanleggene sine på alvor, skjer ikke dette i samme grad i landets mindre kommuner.

– Den dårlige økonomien som

mange kommuner sliter med, må ta skylda for dette. Ledelsen der har en rekke andre viktige og samfunnsnyttige oppgaver de skal fordele midlene sine på, sier Harald. – I tillegg skaper kommunesammenslåinger nye utfordringer. Da hender det at kommuner som har jobbet opp en god infrastruktur, blir slått sammen med nabokommuner som mangler dette.

For eksempel måtte Trondheim kommune etter sammenslåingen med Klæbu kommune utbedre rørnettet

– Mens mange av de store byene er i ferd med å ta etterslepet på vann- og avløpsanleggene sine på alvor, skjer ikke dette i samme grad i landets mindre kommuner, sier fagsjef Harald Dalen. Her står han foran en glattløpsluse fra Hawle som Heidenreich nylig leverte til en rehabiliteringsjobb.

og utrustningen i vannkummene der. De har startet med å bygge om og bytte ut brannventilene i gamle Klæbu kommune, for å tilpasse dem kravene til brann- og redningstjenesten i Trondheim. Det neste vil være å rydde opp i spredt avløp, stikkledninger, rørtyper og annet VA-materiell. Så en god del av ressursene må trolig flyttes fra Trondheim til Klæbu i tiden fremover.

Klimaendringene skaper ytterligere problemer

I tillegg til å få bukt med det store etterslepet, må det norske vann- og avløpsnett bygges ut for møte forventet befolkningsvekst og endret bosettingsmønster. Også konsekvensene av klimaendringene, hvor villere og våtere klima fører til større overvannsproblemer, vil spille sterkt inn her.

– For å kunne ta inn etterslepet sitt, blir nok mange kommuner nødt til øke vann- og avløpsavgiftene i årene som kommer, spår Harald. – Men det får vi tåle. For til syvende og sist handler dette om forsvarlig håndtering av avløpsvannet og at vi skal ha trygt og friskt drikkevann i springen også i fremtiden, uansett hvor i landet vi bor. ■

Hvert år mister vi 210 millioner kubikkmeter drikkevann

«Det står dårlig til med norske vannledninger», meldte NRK Troms og Finnmark like før jul i fjor. «På det verste renner ni av ti liter ut i grunnen».

«Det verste» i dette tilfellet var fra Kubbukt vannverk i Hammerfest kommune, som mistet 87 prosent av vannet de pumpet inn. Så dårlig står det ikke til over alt, heldigvis. I følge en nylig utarbeidet rapport fra Folkehelseinstituttet (FHI), blir på landsbasis omtrent 30 prosent av drikkevannet borte på veien fra vannverkene til abonnentene. Dette betyr at 210 millioner kubikkmeter med drikkevann hvert år lekker ut i grunnen her i landet. Det tilsvarer tre døgn vannføring i Norges største elv, Glomma.

Økt fare for forurenset drikkevann

At dette fører til en enorm sløsing med godt drikkevann, er én side av saken. En annen er at høye lekkasjetall også fører til økt fare for forurensing. Fordi smittestoffer kan komme inn i de ødelagte vannledningene, og det er da ingen hygieniske barrierer som fjerner dette på veien til huset ditt.

– Jeg bor i Askøy kommune, hvor det for halvannet år siden virkelig var krise med forurenset vann fra et av vannverkets høydebasseng, forteller Jan Roar Lammetun, som er Heidenreichs VA-ansvarlige på

Vestlandet. – Men stort sett har vi vært i en veldig heldig situasjon her i Norge, uten særlig store problemer med urent drikkevann.

Mange bekker små ...

Lekkasjene av drikkevann fordeler seg noenlunde likt mellom offentlige og private nettverk.

– Den største årsaken til smålekkasjer er i stikkledningen fra anboringsklaven og inn til bygningen, sier Svein Antonsen, VA-ansvarlig Nord. – Disse vannledningene eies vanligvis ikke av kommunen, men er huseiernes eget ansvar. Så her kan det renne ut mye drikkevann før det blir tatt affære. For har huseieren 10 prosent lekkasje på vannledningen sin, fører ikke dette til noen økonomiske konsekvenser for ham. Han betaler kun for vannet som når frem til måleren inne i huset.

Rådgivende Ingeniørers Forening (RIF) har beregnet at kostnadene for å reparere alle vannsystemer i Norge beløper seg til 390 milliarder kroner. Det tilsvarer 93 Oslooperahus. Mange kommuner jobber nå aktivt med planer om hvordan dette etterslepet skal tas igjen, og planlegger betydelige inves-

teringer i de kommende årene.

– Men mange kommunebudsjetter her i landet er svært knappe, og det er jo så mye annet som det er mer politisk korrekt å bruke pengene sine på, slik som sykehjem, skoler og barnehager, sier Jan Roar.

150 år før alt er utbedret

Mange av vannledningene i kongeriket Norge svært gamle: I Hammerfest var en av vannledningene som måtte repareres fra 1867. Og ifølge beregninger fra RIF, ble bare 0,68 prosent av ledningsnettets vårt reparert i fjor. Med den takten vil det ta 150 år før alt er utbedret.

– I Norge har vi jo mer enn nok vann, så vi har ikke brydd oss særlig mye om disse lekkasjene, sukker Svein. – Men vi skal ikke glemme at det brukes mye både av energi og penger på å rense drikkevannet vårt, og dette gjelder også den delen som lekker ut på vei til vannkranen din. I tillegg havner en stor andel av dette vannet i avløpsnettets og pumpes videre inn i renseanleggene og blir renses enda en gang. En helt unødvendig runddans. Så i et miljøperspektiv er det også viktig å få ned lekkasjeprosenten her i landet. ■

RIF har beregnet at kostnadene for å reparere alle vannsystemene i Norge vil beløpe seg til 390 milliarder kroner. Det tilsvarer 93 Oslooperahus. (Foto: Stig Ormark)

Fonda Geoplex gir deg sparte kostnader og spart miljø

BMI Icopal er nok først og fremst kjent for sine takprodukter, men de har også mye annet interessant i porteføljen sin, blant annet fuktsperrer for grunnmurer.

– Vår Fonda Geoplex settes på ytterveggen mot terrenget, og er i utgangspunktet veldig lik vanlige knotteplastplater, forteller produktsjef Frode Myrmel. – Men knastetoppene på Geoplex har en påsveisert geotekstil fiberduk. Dette gir meget god drenering.

– Med Geoplex kan du fylle tilbake med stedlige masser, så sant de ikke er telefarlige, fortsetter han. – Så her kan byggeiere spare store transportkostnader og utgifter til pukk og grus, samtidig som de sparer miljøet både på grunn av mindre transport og produksjon av ny fyllmasse.

Et annet interessant produkt fra BMI Icopal er Fonda Universal.

– Vi ser på dette som premium-produktet innenfor knotteplast, smiler Myrmel. – Den er konstruert slik at den legger seg død når du ruller den ut, i motsetning til de mer rimelige alternativene som gjerne ruller tilbake

når du forsøker å legge dem ut. I tillegg kan Universal brettes i både 90 og 45 grader, dermed kan den enkelt tilpasses hjørner og utsparinger i grunnmuren.

– Vi har et fantastisk godt samarbeid med Heidenreich, sier KAM/distriktsjef Ole-Håkon Olavsrud. – De er veldig innovative og strukturerte. Flinke folk, som tenker nytt og holder seg oppdatert på nye produkter, ny teknologi og nyvinninger. De har også fokus på kvalitet, og som kvalitetsleverandør setter vi jo stor pris på det. ■

Produktsjef Frode Myrmel (t.v.) og KAM/distriktsjef Ole-Håkon Olavsrud hos BMI Icopal.

JON GUNNAR STØTEN I INTEC PUMPER:

– Vår løsning for pumpestasjoner er langt enklere enn konkurrentenes

Intec Pumper as leverer lensepumper og prefabrierte pumpestasjoner for vann og avløp.

– Vi er en komplett leverandør av pumper, sier avdelingsleder VA Jon-Gunnar Støten hos Intec. – Lensepumpene våre kommer både fra italienske Caprari og Ebara, og fra Tsurumi som er Japans største produsent av nedsenkbare pumper.

– Pumpestasjonene prefabrikeres i våre egne lokaler på Vinterbro utenfor Oslo, opplyser han. – Først støper vi betonggulvet bygget skal stå på. Dermed kan vi installere absolutt alt som stasjonen skal inneholde av automasjonstavler og annet utstyr, før den fraktes ut til anlegget og heises på plass. Da gjenstår det bare å koble til strøm og vann- eller avløpsrørene. I løpet av et par dager er alt ferdig og klart til bruk. Dette gjør vår løsning mer enkel og anleggstiden langt kortere enn konkurrentenes.

– Hvordan er samarbeidet deres med Heidenreich?

– Det føler jeg er veldig bra, svarer Støten. – Det siste året har vi hatt leverandøravtale med dem, og fått en god start på samarbeidet. Jeg synes vi jobber tett og godt med hverandre.

– Du må ha tålmodighet når du kommer inn som ny leverandør, til å utvikle kjemi med folkene der, og til å få det hele til å fungere bra. Jeg synes vi har lyktes godt med dette. Det har i alle fall overgått mine forventninger. Så vi i Intec er svært fornøyd, og det tror jeg faktisk Heidenreich er, også, smiler Jon-Gunnar Støten.

Intecs pumpestasjoner prefabrikeres ferdig og kan etterpå bare heises på plass på anlegget.

JAN ARVID ASKLUND I SØBSTAD AS:

– Heidenreich-folkene er helt suverene

Jan Arvid Asklund er svært fornøyd med samarbeidet Søbstad AS har med Heidenreich. Grossistlageret deres er det største i Trondheim, og de dyktige fagfolkene der sørger for at han raskt får varene han trenger. Og når det gjelder kunnskapene om VA-normen i Trondheim kommune, er Heidenreich den klart beste i byen, mener han.

Søbstad AS holder til på Sandmoen i Trondheim. De har 180 ansatte og spesialfeltet deres er VVA, anleggsgartnerarbeider og betongarbeider. Oppdragsgiverne deres er stort sett offentlige og private utbyggere i Trondheimsregionen.

Anleggsleder Jan Arvid Asklund har jobbet mer enn 15 år i selskapet, og da først og fremst med oppdrag innenfor VA.

– De siste årene har vi ofte brukt No Dig løsninger ved utskiftning av vannrør, forteller han. – Dette har vist seg å være den beste metoden å bruke på rørstrekk uten altfor mange anbotninger. Men ved renovering av gamle avløpsledninger legger vi gjerne strømpen inn i det gamle røret, som vi deretter blåser opp og får herdet.

Mye dårlige vann- og avløpsrør

– Metoden med strømppe skal vi nå også bruke på en 600 mm vannledning, opplyser Asklund. – Den er ca. 220 meter lang, og det har vært mye lekkasjer i den gamle ledningen der. Vi hadde først tenkt å crack'e den, men så ble vi enige med Trondheim kommune om at vi heller burde prøve med en strømppe. Det er første gang vi forsøker dette på en vannledning, så det blir spennende å se om dette vil gå bra.

Asklund & co arbeider mye for å det minske kommunaltekniske etterslepet som finnes i denne regionen.

– Det er overraskende hvor dårlige rørene som ligger der ofte er. – Vi vet aldri hva vi finner der nede i grunnen når vi setter i gang gravingen.

Heidenreich er raskest på å levere varene

– Da er det fint å samarbeide med Heidenreich, og det har vi gjort mye i den senere tid, fortsetter Asklund. – De sitter med det største grossistlageret her i byen, og de er mye kjappere enn de andre til å levere oss varene.

Det er viktig for oss, for mange ganger vet du ikke hva du trenger før du er midt oppe i arbeidet.

– Ta for eksempel et kumskifte, fremholder han. – Der vet du ofte ikke hvilke deler du trenger før den gamle kummen er fjernet. Nye kummer har en helt annen utførelse enn de gamle, og da er det ikke alltid at det eksisterende avløpet vil passe i den nye kummen. Dermed trenger vi ekstra deler, og vi må ha dem fort, for vanligvis har vi bare 8 timer på oss å gjøre et kumskifte. Men innenfor dette tidsrommet klarer Heidenreich å levere de delene som vi trenger. Så lageret deres er veldig bra. Han roser også folkene hos Heidenreich.

– Jeg synes de er helt suverene. Heidenreichs fagfolk er greie, trivelige, imøtekommende, dyktige og har en veldig bra VA-kompetanse, smiler Jan Arvid Asklund. ■

Anleggsleder Jan Arvid Asklund er svært fornøyd med Heidenreich fagfolk og deres VA-kompetanse.

PETTER LIETH I NORSK WAVIN:

– Overvannshåndtering tar helt av

Den tradisjonelle måten å håndtere overvann, er å sprengne ut en grop som deretter fylles opp med pukk og steinmasser, for så å la vannet renne ned dit.

– Men etter noen år vil dette bassenget være fylt opp av slam, og da fungerer det ikke lenger optimalt, sier salgssjef VA Petter Lieth hos Norsk Wavin as.

Wavins løsning er å lage basseng med plastkassetter i 100 prosent resirkulerbart materiale, som fanger opp regnvannet og lar det sige ned i bakken på en kontrollert måte.

– Kassetene våre er like enkle å sette sammen som legoklosser, og de kan lett tilpasses terrenget, forklarer han. – Våre eksperter beregner behovet for størrelsen på bassenget,

basert på blant annet værdata fra Meteorologisk Institutt, og tegner alt i BIM.

Wavin har vært dyktige til å tilpasse produktsortimentet til de stadig strengere kravene til overvannshåndtering her i Norge.

– Nå krever de fleste kommuner at overvann fra nybygg fanges opp, fordrøyes og filtreres, sier han. – Og våre Q-Bic Plus og AquaCell kassetter passer alle typer byggeprosjekter.

– Vi lanserte AquaCell i fjor høst, og den har vært en stor suksess. Spesielt hos Heidenreich. I samarbeid med dem har vi bygget flere store anlegg med AquaCell. Heidenreich har, som oss, forstått at dette er fremtidens produkter, og at dette er noe vi bør satse på sammen.

Vi opplever en enorm økning i forespørslene, så overvannshåndtering har virkelig tatt helt av, smiler Petter Lieth. ■

LASSE ENGER-LARSEN:

– Vi i Ulefos leverer alt, bortsett fra rørene

Folk utenfor bransjen forbinder nok Ulefos mest med deres gategodsprodukter. Men etter oppkjøpet av Kongsberg Esco i 2014, tilbyr de alt som behøves av ventiler og rørdeler under kumlukkene sine. Så i dag kan de trygt si at de er en VA-leverandør som leverer alt, bortsett fra selve rørene. Og mye av dette blir produsert her i Norge.

– Vi er den største aktøren både på gategods og blågods her i landet, sier Lasse Enger-Larsen. Han er markedsdirektør hos Ulefos. – Vi er også godt representert på VA-markedet i Danmark, Sverige og Finland.

– Mesteparten av produksjonen vår foregår her i Norge, på Kongsberg og Ulefoss, fortsetter han. – Norsk industri og norske leverandører

er verdifullt for oss alle, også for bransjen vår. De sørger for innovasjon, utvikling og kompetanse. De skaper ringvirkninger i samfunnet både lokalt og nasjonalt, og gir gode arbeidsplasser og skatteinntekter. Norske produkter er også kortreiste og står dermed for et lavere CO₂-avtrykk.

– *Hvordan er samarbeidet deres med Heidenreich?*

– Vi har i mange år hatt et svært nært og godt samarbeid med Heidenreich, svarer Enger-Larsen, som har lagt merke til veksten Heidenreich har hatt innenfor VA-sektoren de siste årene.

– Vi anser på dette som positivt, men samtidig er selvsagt mest interessert i at totalmarkedet for VA skal vokse.

Det blir viktig i årene fremover. Og jeg synes fremtiden virker lys for oss i denne bransjen, smiler Lasse Enger-Larsen. ■

Stadig flere av landets kommuner krever at overvann fra nybygg fanges opp. (Foto: Colourbox)

AN EXPANSIVE RANGE OF GEOSYNTHETIC PRODUCTS, PROVIDED BY A LEADING MANUFACTURER.

Driven by experience, manufacturing capability, personal service & with Thrace Group plants located in Greece as well in the UK & USA, we are your ideal partner for geosynthetics.

PROSJEKTLEDER REIDAR ELVENES, TARALDSVIK MASKIN AS:

– I tillegg til å ha konkurransedyktige priser, leverer Heidenreich alltid riktige produkter til rett tid.

Anlegget i Skjomen er det største VA-prosjektene som Taraldsvik Maskin AS har tatt på seg i sin 32 årige historie. Som grossist valgte de Heidenreich også denne gang, slik de har gjort de siste årene.

D Da vi kontaktet prosjektleder Reidar Elvenes i Taraldsvik Maskin as, var de i full gang med å legge ned en ca. 9,6 kilometer lang vannledning i Skjomen i Narvik kommune. I samme grøfta nedlegges også høyspentledninger. – Statkraft har lenge driftet et vannverk i Skjomen og dette skal nå oppgraderes, opplyser han. – Nå ønsket de ikke fortsette med vannverket, så de får lagt den nye vannledningen for at Narvik kommune skal kunne overta.

Grunne grøfter og isolert vannledning

Nordkraft, som er kraftselskapet i Narvik, skulle samtidig oppgradere strømmettet og legge nye høyspentkabler langs samme traseen. Derfor ble de enige med Statkraft om legge disse kablene i samme grøft som vannledningen.

– Uansett måtte Statkraft hatt strøm til å drifte varmekabler til vannledningen, sier Elvenes. – For grøfta til ledningen blir bare 1,20 meter dyp. Anleggskostnadene går betraktelig ned ved at vi graver såpass grunne grøfter og bruker en isolert vannledning, som det også kan settes varme på når det blir for kaldt.

– Nå er det litt usikkert om det blir nødvendig å varme opp disse PE-vannrørene som har en dimensjon på 125 mm, fortsetter han. – For Pipelife har isolert dem svært godt, slik at den ytre diameteren er på 225 mm.

Grøfta til den nye vannledningen i Skjomen er bare 1,20 meter dyp, så her bruker Taraldsvik Maskin et godt isolert PE-rør fra Pipelife

Baio-armaturer istedenfor betongkummer
På dette prosjektet bruker Taraldsvik Maskin AS også Baio-systemet fra Innva.

– Disse armaturene erstatter omtrent halvparten av betongkummene langs traseen, og legges rett ned i grøfta og tilfylles med sand, forklarer Elvenes. – Så styrer du åpning og stengning av slusene fra toppen av bakken ved hjelp av stendere.

Anlegget i Skjomen er det største VA-prosjektet som Taraldsvik Maskin AS noensinne har hatt ansvar for.

– Ja, det er et svært prosjekt, men det går veldig bra, og vi er godt i rute, smiler han. – Vi startet opp i mai i fjor, og skal være ferdige før jul i 2022.

– Hvorfor valgte dere Heidenreich som leverandør her?

– Fordi vi har veldig god erfaring med Heidenreich, svarer Elvenes. – Det er jo stor konkurranse grossistene imellom, så de pleier å komme opp med ganske like priser på materiellet. Men i tillegg til å være konkurransedyktige på dette, har vi erfart at Heidenreich er dyktige til å levere riktige produkter til rett tid. Jeg opplever og at de rydder opp dersom det noen ganger er feil på materiellet eller på fakturaer.

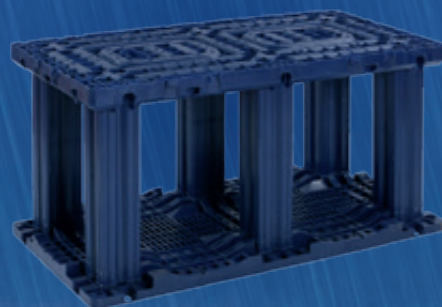
Svært fornøyde med Heidenreich

– Vi har brukt Heidenreich de siste 4-5 årene, og har kontinuerlig hatt prosjekter sammen med dem siden. De har meget god service, og deres dyktige medarbeidere svarer alltid raskt og gir gode råd når vi kontakter dem. Så vi er veldig fornøyde med Heidenreich, fastslår Reidar Elvenes. ■

Overvannshåndtering for fremtiden

Q-Bic Plus

100% gjenbrukt materiale

Enkel å montere og plassbesparende

Inspiserbar

AquaCell

NEW

Ønsker du å spare tid, penger og plass?

Ta kontakt i dag for en uforpliktende prat!

+47 63 85 20 20

www.wavin.no

wavin

TERJE LINDSETH I HEIDENREICH:

– Vi går aldri på akkord med kvaliteten

– Vi jobber veldig mye med både store og små kommunaltekniske prosjekter nå til dags, forteller Terje Lindseth, som er Heidenreichs VA-ansvarlige for Midt-Norge. – Vi har flere rammeavtaler i området vårt, blant annet med Trondheim kommune.

– På rehabiliteringsjobber i sentrumsnære områder er det vanligvis lite lagerplass, og det stiller naturlig nok store krav til logistikken, fortsetter han. – Ofte betyr dette at vi hver mandag morgen kjører ut nøyaktig det antallet av rør og andre varer som entreprenørene skal bruke den uka. Så vi er avhengige av godt samarbeid med dem for å sikre at riktige varer blir levert til rett tid, og i tilpasset mengde. Dette har vi

lykkes godt med, både fordi vi har tett og nær oppfølging mot kundene våre, og fordi Heidenreich har et stort og velutstyrt grossistlager for VA, som faktisk er Trondheims største.

For to år siden flyttet Heidenreich inn på den gamle postterminalen i Trondheim.

– Det ligger midt i smørøyet i Trondheim, smiler Terje. – Setter du passerspissen i bygget her, og trekker en sirkel rundt, så er du innenfor 10-15 minutter kjøring fra alle ytterkantene av byen. Uansett hvor du jobber her i byen, er veien hit kort. Og det setter kundene våre stor pris på.

– I Heidenreich er vi veldig nøye med å følge kommunenes ønsker

og VA-normer. Vi går aldri på akkord med kvaliteten fremfor å foreslå rimeligere løsninger. Har kommunen et ønske og krav, forplikter vi oss til å følge det, understreker Terje Lindseth. ■

– Heidenreich ligger midt i smørøyet i Trondheim, sier Terje Lindseth.

JAN RUNE JOHANSEN I HEIDENREICH:

– Vi regner på mange store prosjekter

– Det er mange nye, store og spennende prosjekter på gang i området vårt, forteller en travel VA-ansvarlig for Agder og Rogaland, Jan Rune Johansen. – Så det har virkelig vært veldig mye å regne på hos oss i det siste.

Da vi møtte Jan Rune, hadde Heidenreich nylig innlevert tilbud på utstyr til tunnelen fra Mesjarvik til Kvitsøy, som er en del av Ryfastprosjektet.

– Vi venter også svar på tilbudet vårt til etappe to av den nye hovedvannledningen fra Gjesdal til Stavanger, sier han. – Denne skal også gjøre noen krumspring ute på Jæren, så den blir på veldig mange mil totalt. Neste etappe skal også snart ut på anbud, så det kommer det til å gå slag i slag hos oss i tiden fremover ...

I 2019 fikk Heidenreich VA-leveransene til første etappe av sykkelstamveien langs motorveien til Stavanger.

– Dette blir en skikkelig sykkelmotorvei, og vi var ferdige med vår del av leveransene i fjor, smiler Jan Rune.

– Det har vært ganske mye oppstyr i media over hva veien kommer til å koste. Men her er det ikke bare å fjerne litt jord og helle på et lag med grus før du legger asfalten. Blant annet må svære høyspenttraseer flyttes på, og dreningssystemer for motorveien legges om. Så det er ikke rart at sykkelstien blir dyr.

– Jeg må også nevne at vi nå har et stort prosjekt gående i sør. Der skiftes det ut vann- og avløpsledninger på Hånes like utenfor Kristiansand.

På dette prosjektet brukes det 500 rør, store kummer og store armaturer, opplyser Jan Rune Johansen før han haster avgårde til sitt neste møte. ■

– Det har vært veldig mye å regne på hos oss i det siste, sier Jan Rune Johansen

Vi har miljødeklarasjoner på våre produkter

Se pipelife.no for mer informasjon

pipelife.no

TRYGG TRANSPORT AV VANN OG AVLØP

VANN OG ENERGI ER VÅRE VIKTIGSTE RESSURSER

Pipelife Norge ser det som en viktig oppgave å bidra til et mer miljøvennlig samfunn. Våre produkter dekker reelle behov for forsyning av rent drikkevann, oppsamling og transport av avløpsvann og beskyttelse av kabler og elektriske installasjoner. Vi satser på produkter med lang levetid og høy kvalitet.

PIPELIFE
always part of your life

Mange steder er trykkavløpsanlegg beste løsningen

Pumpestasjoner er blant Xylems viktigste produkter for det kommunale markedet. Dette gjelder så vel trykkøkningsstasjoner for drikkevann som pumpestasjoner og trykkavløpsanlegg for avløp.

– Sistnevnte er veldig aktuelt for kommuner med spredt bebyggelse, forteller Maria Fjellman. Hun er segmentsjef for vann og avløp i Xylem. – Mange av de mindre avløpsanleggene der tilfredsstillende ikke rensekravene, og beboerne blir nå pålagt å utbedre disse.

– Da er trykkavløpsanlegg et meget godt alternativ, sier hun. – Ved å installere en pumpestasjon pr. husstand med kvern-pumper kan innholdet i avløpsrørene pumpe lange strekk i tynne rør, noe som gir mye lavere anleggskostnader enn et konvensjonelt anlegg. Rensing av avløpet er deretter kommunens ansvar, ikke den enkelte boligeiers. Det er to typer trykkavløpsanlegg: Kverning med eksenterskruepumpe eller med kvemsentrifugalpumpe.

– Vi er den eneste leverandøren på markedet som fører begge typene, sier Fjellman. – Derfor kan vi gi uavhengige og gode råd om hva som passer best i ditt tilfelle.

– Vi har nå også lansert en ny løsning, Compit DXG Plus, som kombinerer fordelene med sentrifugalpumper med trykket til eksenterskruepumper, opplyser hun. – Den har også en mange smarte funksjoner som bedrer driftssikkerheten.

Hvordan er samarbeidet deres med Heidenreich?

– Vi har gjennom mange år hatt et godt samarbeid med Heidenreich. De er en viktig aktør innenfor vårt kjerneområde og vi vil ha økt fokus på dette i årene fremover, smiler Maria Fjellman. ■

Segmentsjef VA
Maria Fjellman.

Hva er et bærekraftig innkjøp?

– Siden Hawle og INNVA er opptatt av bærekraft, bør vi kanskje snakke litt om sammenhengen mellom produktkvalitet og levetid? spør salgssjef Scott Reinhard hos INNVA AS. – For kvalitet, levetid og bærekraft hører ofte nøye sammen, også her. Et anlegg som holder i bare 50 år er ikke nødvendigvis det mest økonomiske og mest bærekraftige over tid, selv om det kan være det rimeligste alternativet ved innkjøpstidspunktet, sammenlignet med et anlegg med 100 års levetid.

– Våre Hawle-produkter er anerkjent for den høye kvaliteten, og er også testet for sine unike driftsegenskaper over tid, smiler han. – Produktene er utviklet og produsert i Østerrike og Tyskland av ingeniører som er genuint opptatt av å fremstille produkter som fungerer problemfritt over lang tid.

– All produksjon hos Hawle, også de små komponentene, foregår i Europa. Dette er vi stolte av, forteller markedssjef Nina Standahl. – De har egne støperier og de lager til og med sine egne pakninger for

å sikre kvaliteten. De kjenner dessuten veldig godt til hva som kreves for norske forhold. Innva har et nært samarbeid med Heidenreich.

– Heidenreichs personell og nettverk, sammen med vår kompetanse, er av stor verdi for sluttkunden. Og jo tidligere Heidenreich og vi kommer inn i et prosjekt, jo bedre vil resultatet bli, lover Nina Standahl. ■

Salgssjef Scott Reinhard
(foto: INNVA)

Markedssjef Nina Standahl
(foto: Beate Willumsen)

– Et kundemagasin fra Heidenreich

VA-DIREKTØR MORTEN LERENGEN:

– Det MEF gjør, er gjennomtenkt, åpent og ærlig

Til dem som ikke skulle vite det: Maskinentrepenørenes Forbund - MEF - er en frittstående bransje- og arbeidsgiverorganisasjon som representerer over 2200 små, mellomstore og store anleggs-, miljø- og maskinentreprenører her i landet. I Heidenreich er det stor sympati for denne organisasjonen.

På etikkplakaten til MEF står det blant annet at de arbeider for balanserte kontraktsvilkår i hele verdikjeden, aksepterer ikke arbeidslivskriminalitet, etterlever HMS-krav og bidrar til utdanning og kompetanseheving av de ansatte i medlemsbedriftene.

MEF sørger for å skaffe bransjen vår flere oppdrag

– Vi har meget stor sympati for MEF, sier VA-direktør Morten Lerengen i Heidenreich. – MEF er en organisasjon som jobber til beste for bransjen vår. For eksempel er de dyktige til å drive lobbyvirksomhet og annen form for påvirkning overfor kommuner og statlige myndigheter. Der er målet deres å skaffe flere oppdrag til medlemmene sine. Og dermed bidrar de også til å øke totalmarkedet for hele bransjen vår.

– MEF sørger også for å utvikle bransjen vår i riktig retning. For det første fordi de er flinke til å organisere og sette i system forskriftene og normene som gjelder innenfor vårt fag, fortsetter han. – For det andre tilbyr de en rekke kurs og seminarer for å høyne kompetansen hos ansatte i medlemsbedriftene sine. En stor del av inntektene de får fra bonusavtalene med medlemsbedriftenes leverandører, brukes nettopp til å finansiere MEFs kursaktiviteter og arrangementer. Alt MEF gjør, virker svært godt gjennomtenkt og veldig solid, åpent og ærlig, synes jeg.

Arctic Entrepreneur er et verdifullt samlingspunkt for hele bransjen

Arctic Entrepreneur er MEFs største arrange-

– MEF sørger for å utvikle bransjen vår i riktig retning, sier VA-direktør Morten Lerengen i Heidenreich

ment for medlemmene og samarbeidspartnerne. Det gjennomføres hvert koronafrie år i januar måned, og har opp gjennom årene utviklet seg til å bli en av bransjens største begivenheter. Heidenreich er blant de faste deltakerne på dette evenementet.

– Arctic Entrepreneur er MEFs årsmøte og dermed en svært interessant møteplass; også for oss uten MEF-avtale, påpeker Morten. – I tillegg til hektisk møtevirksomhet arrangeres det utstillinger med stor relevans til bransjen vår. Og gjennom de tre dagene som dette arrangementet varer, foregår det en mengde interessante faglige seminarer og foredrag. Arctic Entrepreneur er virkelig blitt et meget verdifullt samlingspunkt for bransjen vår, hvor også vi i Heidenreich treffer en stor del av våre VA-kunder. Derfor er vi til stede der hvert år, både som utstillere og deltaker.

– Vi har stor sans for MEF og virksomheten de driver. Og det ville vel være galt å legge skjul på at vi på sikt ønsker å få innpass i MEFs gode selskap, innrømmer han.

– I dag er Heidenreich kanskje den minste av VA-grossistene, men det er vi neppe i morgen. For vi er inne i en virkelig god vekst, og vi ønsker i større grad å være med i konkurransen om de regionale MEF-avtalene i fremtiden, smiler Morten Lerengen, i det han tilføyer: – Jeg kan vel røpe at vi har allerede noen følgere ute ... ■

TORBJØRN SÆTHER I INDUSTRIPLAST AS:

– Vi bruker resirkulert plastmateriale til å skape nye produkter av høy kvalitet

– I Norge er vi svært flinke til å sortere og resirkulere plast, fastslår markedsdirektør Torbjørn Sæther i Industriplast as. – Men vi er ikke så gode til å dra nytte av plasten vi samler inn. Rundt omkring i Norge finnes det enorme opphopninger av plast, og svært mye av dette blir brent eller eksportert ut av landet.

– Men strengere krav fra EU gjør at vi blir nødt til å finne alternative avhendingsmetoder, fortsetter han. – Og det nettopp dette vi i Industriplast gjør. Hos blir det produsert plastprodukter av høy kvalitet, og med mest mulig bruk av resirkulert plastmateriale.

Eksempler på dette er deres DV korrugerte rør som inneholder en stor andel resirkulert materiale, og dekkplater som blir produsert av over 99 prosent gjenvunnet plast.

– Ved hjelp av ny teknologi og investeringer i moderne produksjonslinjer, kan vi nå produsere varer med denne høye andelen av resirkulert materiale, uten at dette går på bekostning av produktkvaliteten, opplyser Sæther. – Mye av plastavfallet gjenvinner vi selv i fabrikkens vår på Askøy utenfor Bergen.

– Hvordan er samarbeidet deres med Heidenreich?

– Meget bra. Heidenreich har jo et sterkt fokus på miljø og bærekraft. I tillegg handler de gjerne med norske produsenter for å støtte norske arbeidsplasser. Så det virker som at de synes det er spennende med en bedrift som vår. De har i alle fall tatt svært godt imot oss, smiler Torbjørn Sæther. ■

JAN ROAR LAMMETUN I HEIDENREICH:

– Det skjer mye hos Heidenreich på Vestlandet

– Vi har hatt en bra start på dette året, sier Jan Roar Lammetun

Distriktet som Jan Roar Lammetun er VA-ansvarlig for, strekker seg fra Os sør for Bergen og nordover forbi Nordfjord.

– Det foregår veldig mye spennende hos oss i Heidenreich, smiler Jan Roar. – Vi hadde høy aktivitet i hele fjor, og vi har mange store, nye prosjekter som vi driver og regner på nå i 2021, også. Så vi har også hatt en bra start på dette året.

– Et av oppdragene som vi nå er i full gang med, er leveransene til et miljøprosjekt ved Nordmarka i Bjørnafjorden kommune like sør for Bergen, opplyser han. – Her skal det legges 1200 meter med 225 mm vannledning langs en lakseelv. Dette er et skikkelig miljøprosjekt, hvor det er viktig at elven ikke blir forurenset. Så det er mange interesser innenfor jakt og fiske som nå nøye følger med på arbeidet som gjøres der.

– Jeg har snakket med anleggslederen hos kommunen, og han forteller at det må gjøres minimalt med graving langs elven, og at de også må unngå å grave for dypt. De får heller ikke kjøre hvor de vil, men bruke kun én vei inn og ut av området. Så dette er et spennende prosjekt som også jeg kommer til å følge nøye med på i tiden fremover, fastslår Jan Roar Lammetun. ■

– Folkene til Heidenreich er veldig profesjonelle og serviceinnstilte

Heidenreich har i mange år hatt rammeavtale på VA-materiell med Trondheim kommune. En av mange årsaker til dette, er at Heidenreichs VA-ansvarlige har satt seg godt inn i normene som gjelder i kommunen; at de vet hva som er lov og ikke lov å bruke.

Det kommunaltekniske etter-slepet er stort her i landet, men Trondheim har på alvor begynt å ta tak i dette. I 2003 satte som mål å rehabilitere 7 kilometer av vannettet og 7 kilometer av avløpsnettet sitt i året. De siste årene har de faktisk også maktet å overstige dette. I rekordåret 2019 rehabiliterte de hele 14 kilometer med vannledning, og 10 kilometer med avløpsledning.

– Likevel har Trondheim kommune et av landets laveste vann- og avløpsavgifter, fastslår fagsjef VA Harald Dalen i Heidenreich.

– Det er på grunn av beredskapen vår at vi har rammeavtale med en grossist på VA-materiell, forklarer arbeidsleder på vannnett, Bjørn Bjerkli i Trondheim kommune. – Her har Heidenreich vært vårt foretrukne valg i mange år. De forplikter seg til å ha deler opp til og med 300 mm på lageret sitt her i Trondheim. Mens dimensjoner over 300 mm har vi selv på vårt eget store beredskapslager.

Hvordan går samarbeidet mellom dere og Heidenreich?

– Det går veldig greit, svarer Bjerkli. – Vi har faktisk bare positive ting å si om dette samarbeidet. Hos Heidenreich er det veldig gode, ordnede forhold, og folkene deres er både dyktige og ryddige.

Er godt inne i VA-normen

– Årsaken til at Heidenreich er valgt som vår samarbeidspartner, er selvsagt først og fremst fordi de har levert et godt pristilbud. Men også fordi vi er godt fornøyd med jobben de gjør, tilføyer Lars Erik Hårberg. Han er prosjektleder vann og avløp i Trondheim kommune. – Jeg opplever at de er veldig profesjonelle og serviceinnstilte. De bidrar

også til at kravene i Trondheim kommunes VA-norm blir oppfylt. De blir nemlig ofte kontaktet av entreprenører og konsulenter som spør: «Kan vi gjøre det slik eller kanskje slik?». Og da gir Heidenreich dem de riktige rådene.

– Kommunene i Norge har høyst forskjellige VA-normer, understreker Harald. – De kan til og med variere sterkt mellom to nabo-kommuner. Derfor er det viktig at våre fagfolk på VA vet hvilke normer som gjelder i de nærliggende kommunene til sin avdeling. At de har god oversikt over hva som er lov og hva det ikke er lov å bruke.

– Derfor er det så viktig at leverandørene våre kjenner VA-normen vår og kravene vi setter. Og det gjør så absolutt VA-folkene til Heidenreich, fastslår Hårberg.

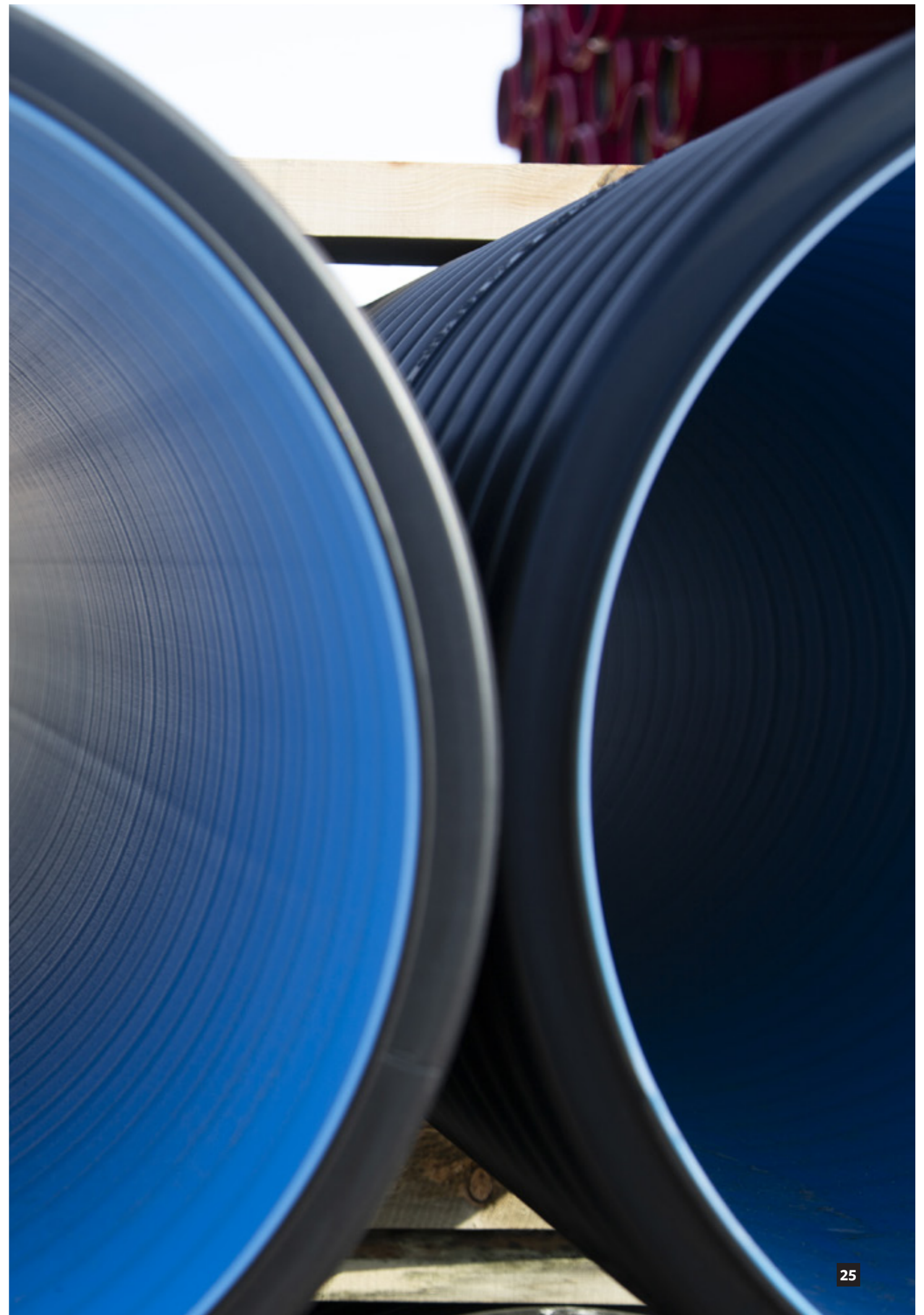
– Vi i vannett har mest kontakt med Heidenreichs Harald Dalen, Terje Lindseth og Torstein Trana, sier Bjerkli. – Disse tre har satt seg meget grundig inn i VA-normen vår. De er også meget flinke til å si fra til entreprenører og rørleggere som er kommet for å hente noe som ikke er i tråd normen. Da gir de klar beskjed om at det der ikke er innenfor. Det har jeg faktisk vært til stede og sett at de har gjort, smiler Bjørn Bjerkli. ■

Arbeidsleder Vannett
Bjørn Bjerkli i
Trondheim kommune

Prosjektleder VA
Lars Erik Hårberg i
Trondheim kommune

SVEIN ANTONSEN I HEIDENREICH:

- Her i nord har vi i Heidenreich ikke merket koronaen i det hele tatt

Det foregår fantastisk mye spennende her oppe i nord, melder Svein Antonsen. Han er Heidenreichs VA-ansvarlige for Nordland, Troms og Finnmark. - Vi hadde en vekst på 25 prosent totalt for hele Nord-Norge i fjor. Det ser også veldig bra ut for 2021. I januar og februar lå veksten 20 prosent over fjoråret. Så det ser ikke ut til at markedet vårt er preget av korona i det hele tatt.

- Blant annet er vi involvert i en stor utbygging for SalMar, opplyser han. - På Senja i Troms gjør de nå store grunninvesteringer i et fiskeslakteri og fiskeoppdrettsanlegg. Dette blir omtrent som å bygge ny infrastruktur for en stor by. Anlegget vil ha 400 arbeidsplasser når det står ferdig, og hver dag vil 30 vogntog kjøre ferskvare derfra og ut på markedet.

- Vi hadde en vekst på 25 prosent totalt for hele Nord-Norge i fjor, sier Svein Antonsen

Vi i Heidenreich har levert all infrastruktur på dette anlegget.

- Vi har også levert et stort anlegg for Statkraft nede i Skjomen, sør for Narvik, sier Svein. - Her er de i gang med legging av vannrør som også benyttes til kraftproduksjon, og dette er veldig spennende. I løpet av 2020 leverte vi 10 000 meter med preisolerte vannrør på prosjektet, pluss en haug med kummer, armaturer og annet utstyr. Og det blir trolig like mye i år.

- Kundene våre setter pris på Heidenreich som driver en tradisjonell grossist med velutstyrt lager.

VA er ofte veldig akutt, og da er det enkelt for kundene å komme hit hvor de vet vi har varene på lager. Vi har også veldig god logistikk og distribusjonsløsninger på varerelevering. Og har du varer, så selger du varer, fastslår Svein Antonsen. ■

Heidenreich leverer all infrastruktur til SalMars nye fiskeoppdrettsanlegg på Senja i Troms.

Oversikt over våre avdelinger

HOVEDADMINISTRASJON

Industriveien 6
2020 Skedsmokorset
P.B. 84, 2021 Skedsmokorset
Tlf. 22 02 42 00

Sentrallager, Logistikk- og distrib.senter

Industriveien 6, 2020 Skedsmokorset
Telefon: 22 02 42 00

Alta

Blåskjellveien 7, 9515 Alta
Telefon: 78 43 16 92
Vakttelefon: 474 54 461

Bergen - Nyborg

Heiane 2B, 5131 Nyborg
Telefon: 55 53 86 00
Vakttelefon: 411 41 123 / 474 74 106

Bergen - Solheimsviken

Møllendalsveien 1A, 5009 Bergen
Telefon: 55 20 16 66
Vakttelefon: 411 41 123 / 474 74 106

Bodø

Teglverkveien 15, Bygg C, 8006 Bodø
Telefon Butikk 468 55 806
Telefon Salg VVS: 468 49 452
Telefon Salg VA: 468 49 195

Bærum

Industriveien 18-20, 1338 Sandvika
Telefon: 67 55 17 10
Vakttelefon 24/7: 33 30 98 62

Drammen

Rosenkrantzgate 75, 3018 Drammen
Telefon: 32 80 82 20
Vakttelefon: 33 30 98 62

Finnsnes

Sjøgata 35, 9300 Finnsnes
Telefon: 468 35 298
Vakttelefon: 910 02 778

Fredrikstad

Mosseveien 5, 1601 Fredrikstad
Telefon: 957 07 090

Gjøvik

Huntonstranda 11, 2821 Gjøvik.
Telefon: 61 18 75 80

Hamar

Disenstrandveien 11, 2321 Hamar
Telefon: 62 34 77 80

Haugesund

Kvitsøygaten 4, 5537 Haugesund
Telefon: 476 46 803

Karihaugen

Lørenskogveien 75, 1470 Lørenskog
Telefon: 468 47 583
Vakttelefon 24/7: 33 30 98 62

Kjeller

Kjeller Vest 3, 2007 Kjeller
Telefon: 469 10 687
Vakttelefon 24/7: 33 30 98 62

Kongsberg

Baneveien 32, 3612 Kongsberg
Telefon: 31 02 10 00

Kristiansand

Skibåsen 33G, 4636 Kristiansand
Telefon: Butikk 468 46 984 / VVS 468 79 043

Moss

Rabekkgata 15, 1523 Moss
Telefon: 21 70 10 21
Vakttelefon: 477 00 181

Narvik

Ankenesveien 3, 8520 Ankenes
Telefon: 75 21 29 30

Oslo - Haslevangen

Haslevangen 14, 0579 Oslo.
Telefon salg: 469 12 946. Telefon Butikk: 469 04 387
Vakttelefon 24/7: 33 30 98 62

Oslo - Ryen

Sandstuveien 70A, 0680 Oslo
Telefon: 22 02 42 20
Vakttelefon 24/7: 33 30 98 62

Oslo - Skøyen

Hovfaret 17, 0275 Oslo
Telefon: 468 90 972
Vakttelefon 24/7: 33 30 98 62

Oslo - Nydalen

Rolf wickstrøms vei 15, 0484 Oslo
Telefon: 468 78 465
Vakttelefon 24/7: 33 30 98 62

Sandefjord

Hinderveien 2, 3223 Sandefjord
Telefon: 33 48 95 80

Sarpsborg

Bjørnstadmyra 8, 1712 Grålum
Telefon: 69 14 51 50

Skedsmokorset Ekspressen

Industriveien 6, 2020 Skedsmokorset.
Telefon: 948 69 511
Vakttelefon: 950 29 144

Ski

Nygårdsveien 28, 1423 Ski
Telefon: 64 87 50 85
Vakttelefon: 947 86 206

Skien

Grønlikroken 5, 3735 Skien
Telefon: 35 50 98 80

Stavanger - Forus

Chr. Aug. Thoringsvei 10, 4033 Stavanger
Telefon: 51 29 18 29. Vakttelefon 947 96 919

Svolvær

Vorsetøyveien 16, 8300 Svolvær
Telefon: 76 06 87 00
Vakttelefon: 952 58 007

Trondheim Regionskontor Nord

Sluppenvegen 14, 7037 Trondheim
Telefon: 73 89 18 00
Vakttelefon: 970 62 500

Trondheim - Sluppen

Sluppenvegen 14, 7037 Trondheim
Telefon: 73 89 18 00
Vakttelefon: 970 62 500

Tromsø

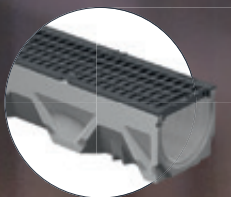
Terminalgata 15B, 9019 Tromsø
Telefon: 77 66 29 70
Vakttelefon: 958 97 497

Verdal

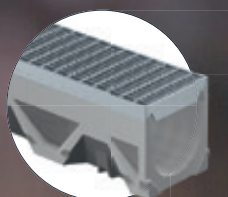
Venusvegen 15B, 7652 Verdal
Telefon: 469 13 164

ULEFOS RENNESYSTEM

En lett tungveker med maksimal ytelse

FILCOTEN® LIGHT

FILCOTEN® TEC

FILCOTEN® PRO

FILCOTEN® ONE

- Samme stabilitet og belastningsklasse som renner i konvensjonell polymerbetong – men lettere å håndtere
- Optimal forankring og vedheft
- Belastningsklasse A15 – F900
- Bredt utvalg av rister – standard og design
- Stort lagerført sortiment – kort leveringstid
- Miljøvennlig rennesystem – 100% resirkulerbart

